

Klaar voor de sport...? Start!

fase 2 kadernota sport 2006-2010

Colofon

Datum:	18 september 2006
Project:	213092
Opdrachtgever:	Gemeente Marum
Adviseurs:	RdV
Status:	conceptrapport

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Inleiding	1
2. Vertrekpunt analyse en inventarisatie	2
3. De gemeentelijke visie voor sport	4
3.1 Uitgangspunten Collegeprogramma	
3.2 Missie sportnota	
4. De rol en inzet van de gemeente: wat is “des gemeente” en wat is “des gebruiker”	6
4.1 Inleiding	
4.2 Mogelijkheden	
4.3 Voorstel	
5. De tarieven	9
5.1 Inleiding	
5.2 Mogelijkheden	
5.3 Voorstel	
6. De accommodatiebehoefte	11
6.1 Inleiding	
6.2 Mogelijkheden	
6.3 Voorstel	
7. Het gemeentelijke subsidie- en sportstimuleringsbeleid	14
7.1 Inleiding	
7.2 Mogelijkheden	
7.2.1 Subsidies	
7.2.2 Sportstimulering en verenigingsondersteuning	
7.3 Voorstel	
8. Samenvatting missie en voorstellen	18
8.1 Samenvatting missie	
8.2 Voorstel hoofdlijnen sportbeleid	

1. Inleiding

Al geruime tijd bestaat de behoefte om het sportbeleid van de gemeente Marum te actualiseren. De laatst verschenen sportnota dateert van 1987. De gemeente ontwikkelt de nieuwe sportnota in drie fasen.

- Fase 1: Oriëntatie en inventarisatie;
- Fase 2: Visie en nieuw beleid;
- Fase 3: Plan van aanpak en uitvoering.

De oriëntatie en inventarisatie is inmiddels afgerond en vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders.

Deze concept-sportagenda Marum 2006-2010 is de tweede fase van de nota. Hierin staat het nieuwe beleid van de gemeente centraal. De belangrijkste resultaten uit de oriëntatie en analyse hebben we in hoofdstuk 2 nog eens kort samengevat en aangevuld met enkele aanvullende bevindingen. Vanuit deze samenvatting schetsen we in hoofdstuk 3 de uitdaging voor de gemeente Marum voor een aantal thema's (de gemeentelijke missie, de rolverdeling, sportstimulering, tarieven, subsidies, accommodaties, et cetera).

Per onderdeel bespreken we daarna verschillende mogelijkheden en een voorstel. Het is aan de gemeenteraad om in te stemmen met deze voorstellen of daarin wijzigingen aan te brengen.

Na vaststelling door de Raad van het nieuwe beleidskader (fase 2) volgt de uitwerking in een plan van aanpak (fase 3).

2. Vertrekpunt analyse en inventarisatie

In fase 1 van de sportnota is een inventarisatie en analyse gemaakt van ontwikkelingen in de sport in Marum. Het is niet de bedoeling om in deze kadernota de inventarisatie te herhalen. We begrijpen dat iedere belanghebbende zijn of haar probleem het belangrijkste vindt, maar omwille van de overzichtelijkheid beperken we ons bewust tot een samenvatting op hoofdzaken. Dat past ook bij een kadernota waarin het gaat om de richting en beslissingen op hoofdlijnen. De uitwerking komt in deel 3 van de nota aan de orde.

Het sportaanbod in Marum is vooral verenigingssport en de verscheidenheid (keuzemogelijkheden) is niet zo groot. Dat is kenmerkend voor een plattelandsgemeente van deze omvang.

De traditionele verenigingssporten bepalen het sportaanbod (voetbal, gymnastiek...). Landelijk verliest de georganiseerde sport terrein ten opzichte van de commerciële sport (sportscholen/fitness) en de ongebonden sport. De ongebonden sport en de commerciële sport groeien en de georganiseerde sport blijft redelijk stabiel. Het is een langzame, maar wel gestage ontwikkeling. Verenigingen reageren minder snel op veranderende behoeften van consumenten.

In Marum gaat die ontwikkeling waarschijnlijk iets minder snel dan in het westen of zuiden van Nederland, maar het is wel een algemene trend die gestaag doorzet. NOC*NSF en de circa 80 sportbonden onderkennen die ontwikkeling en proberen de georganiseerde sport te versterken.

Veranderingen in sportbehoefte

In het algemeen zien we dat de oude jeugd minder tijd heeft voor vaste trainings- en speeldagen (bijverdien).

Sporters vragen in toenemende mate meer kwaliteit (goede douches, voorzieningen, sporttechnische begeleiding...).

De voorkeur om zelf tijd in te delen is groot (loopgroepjes, fietsgroepje, individueel sporten...).

Een deel van de sportconsumenten zoekt gezelligheid (de doelgroep voor verenigingssport), een deel sport vanuit gezondheidsoverwegingen, bij anderen is het uiterlijk belangrijk (beauty), en bij een kleine groep de sensatie (X-treme sport).

Typerend voor Marum is ook dat de verenigingen betrekkelijk klein zijn. Het ledental varieert doorgaans van 30 tot 300 leden en daarboven geldt men als grote vereniging. Landelijk is een vereniging van 300 leden beslist geen grote vereniging. Een grote omvang is gelukkig geen doel op zich. Bij kleine verenigingen kent men elkaar en de binding is groot (groter van verenigingen in de stad). Maar ook verenigingen in Marum ervaren dat het vinden van vrijwilligers moeilijker gaat. Vooral voor meer structurele verenigingswerkzaamheden zoals het bestuur, een commissie of sporttechnisch kader (trainer, elftalbegeleider...).

De gemeente Marum doet sinds 2002 (op initiatief van de provincie) mee aan de breedtesportimpuls: een subsidieregeling om de breedtesport te versterken. Die regeling loopt ten einde in 2007. Inmiddels heeft de gemeente via een andere (landelijke) stimuleringsregeling (de BOS-impuls) mogelijkheden om een vervolg te geven aan sportstimuleringsprojecten. Zonder twijfel is de gemeente ten aanzien van sportstimulering en ondersteuning de laatste zeven jaar actiever dan de periode daarvoor. Maar tegelijk is het ook een ad-hoc beleid geweest: meedoen als de kans zich aandient.

De inzet van vrijwilligers binnen Marumse sportverenigingen is over het algemeen groot. Verenigingen doen uiteenlopende werkzaamheden zelf. Wensen van verenigingen op accommodatiegebied kunnen beperkt worden ingewilligd: het gemeentelijke sportbudget is bij circa 10.000 inwoners niet zo ruim. Verder is het gebruik van accommodaties lang niet altijd optimaal (in termen van bezettingsgraad). En dat is ook een logisch gevolg van een kleiner inwoneraantal waarbij men wel een zo goed mogelijk voorzieningenniveau in stand wil houden. Daar ligt een natuurlijk spanningsveld tussen enerzijds het voorzieningenniveau (gespreid en aangepast aan de wensen van deze tijd) en anderzijds doelmatig gebruik van gemeentegeld (efficiency). Dat spanningsveld is er ook wat betreft tarieven. Verenigingen wil-

len kwaliteit of uitbreiding en vinden dat ze al veel doen, maar realiseren zich niet altijd dat de tarieven zwaar gesubsidieerd zijn.

Afbeelding 1.1 Typering van de sport in Marum¹

De onderwerpen waar we in deze kadernota op in willen gaan zijn de volgende:

- de gemeentelijke visie voor sport;
- de rol en inzet van de gemeente: wat is "des gemeente" en wat is "des gebruiker";
- de tarieven: de hoogte en de onderbouwing en afstemming tussen gebruikers;
- de accommodatiebehoefte (hoeveel, waar, de kwaliteit en de budgettaire mogelijkheden);
- het gemeentelijke subsidie- en sportstimuleringsbeleid.

We behandelen deze onderwerpen in de volgende hoofdstukken. Daarbij is de insteek om een onderwerp van verschillende kanten te belichten en af te sluiten met een voorstel.

¹ Wat betreft sportvelden hebben enkele oudere velden dringend behoefte aan renovatie.

3. De gemeentelijke visie voor sport

3.1 Uitgangspunten Collegeprogramma

Het Collegeprogramma 2006-2010 geeft voor het toekomstige sportbeleid aan wat de gemeente met sport nastreeft.

Een actief lichaam en een actieve geest zijn belangrijk voor de gezondheid van ieder individu, vanzelfsprekend is dit voor mensen met een beperking niet anders dan voor mensen zonder beperkingen. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar jongeren, ouderen en mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking. Het beleid van de gemeente is erop gericht om hiervoor zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij bestaande instanties en verenigingen. Hierbij streven we naar een klant/leverancier verhouding en ligt de nadruk op de te leveren prestatie.

Concrete actiepunten die het Collegeprogramma noemen zijn:

- de nieuwe sportnota is bepalend voor het te voeren beleid;
- optimalisatie exploitatie sportcomplex De Holten en het zwembad;
- voorzieningen moeten veilig en laagdrempelig zijn;
- verenigingen spelen een belangrijke rol bij het aanbod van sport en cultuur. Zelfwerkzaamheid moet gestimuleerd worden. Voor de gemeente moet de nadruk liggen op faciliteren.

De sportnota onderschrijft de uitgangspunten in het Collegeprogramma. In de sportnota hebben we de uitgangspunten verwerkt in de volgende missie.

3.2 Missie sportnota

Sport is voor Marum belangrijk: het is goed voor ontspanning en leuk om te doen, maar sport draagt ook bij aan een gezonde leefstijl en aan sociale contacten en vorming (anderen ontmoeten, winnen en verliezen, normen en waarden).

De sport in Marum kan alleen floreren bij een gezamenlijke inzet: van gemeente en verenigingsleven en inwoners. Een klant/leveranciersverhouding staat niet ter discussie, maar we willen daarbij wel benadrukken dat gemeente en gebruikers vanuit samenwerking het sportbeleid moeten invullen. Het is geen kwestie van wij tegen zij.

De gemeente stimuleert sport binnen haar mogelijkheden. Dat is vooral door middel van het beschikbaar stellen van sterk gesubsidieerde accommodaties (indirecte subsidie), directe subsidies en sportstimuleringsprojecten. De directe en indirecte subsidies komen met name ten goede aan de verenigingen en dat geeft aan dat de gemeente de verenigingen een belangrijke rol toekent en de verenigingen faciliteert. Zelfwerkzaamheid bij verenigingen is ontzettend belangrijk, omdat de sport anders onbetaalbaar wordt.

De gemeente ondersteunt breedtesport. Topsport heeft wel de waardering van de gemeente, maar kan niet actief structureel ondersteund worden gelet op het aantal inwoners en de mate waarin topsport voorkomt.

Speciale aandacht heeft de gemeente voor jongeren. De aandacht voor jongeren willen we hier toelichten omdat de sportdeelname bij deze groep juist het hoogst is. De reden waarom we juist deze groep extra aandacht geven, heeft als achtergrond het spreekwoord "jong geleerd, oud gedaan". De praktijk leert dat het heel veel moeite kost om mensen die weinig of niet aan sport hebben gedaan op latere leeftijd sportief actief te krijgen. Een tweede reden is dat er onder jongeren een trend waarneembaar is van toenemend overgewicht. Een op de zeven jongeren heeft overgewicht en wetenschappers verwachten dat we uiteindelijk de Verenigde Staten achterna gaan (waar overgewicht een maatschappelijk probleem is door on-

der meer verkeerde voeding en te weinig beweging door computers/computerspellen en televisie).

Landelijk ziet het Sociaal Cultureel Planbureau een versporting van de samenleving. In de jaren zeventig/tachtig was sport vooral een werkveld van sportambtenaren en sporters. In toenemende mate wordt onderkend dat sport ook een bijdrage kan leveren aan andere beleidsterreinen. Sport is niet alleen een doel, maar ook een middel. Voor de gemeente Marum zijn de raakvlakken met het gemeentelijke onderwijs-, welzijns- en gezondheidsbeleid het belangrijkste.

4. De rol en inzet van de gemeente: wat is “des gemeente” en wat is “des gebruiker”

4.1 Inleiding

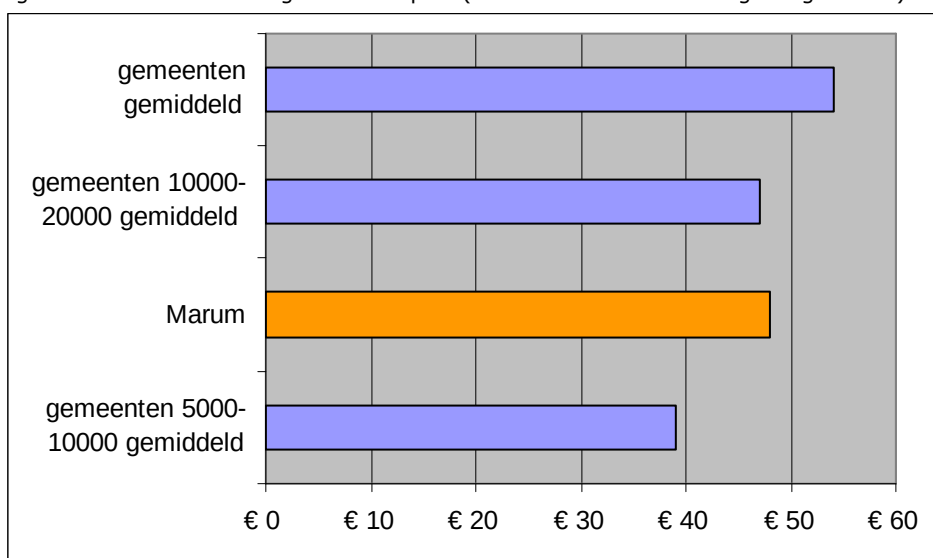
In hoofdstuk 3 is aangegeven wat de gemeente wil met sport. Tegelijk is daarbij genoemd dat de gemeente naar mogelijkheden de sport wil steunen. In dit hoofdstuk gaan we hier nader op in: wat betekent dat voor de gemeentefinanciën?

Verder gaan we hier in op de rolverdeling tussen gemeente en verenigingen. In Marum is sprake van een goede zelfwerkzaamheid van verenigingen. Wanneer het Collegeprogramma streeft naar stimuleren zelfwerkzaamheid van verenigingen, dan is dat vooral het instandhouden van de zelfwerkzaamheid. Op beperkte schaal merkt de gemeente dat er wel verschillen zijn tussen verenigingen in de mate van zelfwerkzaamheid. De ene vereniging is zelf actief in het bijsproeien gedurende een warme periode en een andere vereniging neemt niet zelf daarvoor het initiatief. De gemeente wil meer duidelijkheid over de rol van gemeente en verenigingen bij het beheer en het onderhoud van buitensportcomplexen.

4.2 Mogelijkheden

Marum besteedt gemiddeld € 48 per inwoner aan sport. Is dat veel of weinig? Een indicatie daarvoor is een vergelijking met andere gemeenten. Bij het vergelijken van sportbegrotingen of -rekeningen tussen gemeenten moet men met enige voorzichtigheid in acht nemen. Bepaalde sportuitgaven kunnen buiten de sportbegroting gefinancierd worden, bijvoorbeeld de aanleg of herstructurering van een sportpark (via bijvoorbeeld algemene middelen). En niet alle gemeenten behandelen uitgaven voor bewegingsonderwijs op dezelfde manier. Een vergelijking geeft wel een eerste indicatie of het uitgavenpatroon afwijkt.

Figuur 4.1 Netto uitgaven aan sport (bron: Statline CBS en begroting Marum)

Marum besteedt niet weinig aan sport. Gemeenten met 5.000 tot 10.000 inwoners besteden € 39 per inwoner en bij 10.000 tot 20.000 inwoners is dat € 47 per inwoner. Marum heeft net iets meer dan 10.000 inwoners en de uitgaven aan sport in Marum (€ 48) zijn vergelijkbaar met de categorie gemeenten met 10.000 tot 20.000 inwoners. Landelijk besteden alle gemeenten gemiddeld € 54 (netto) per inwoner aan sport. Dat is iets hoger dan in Marum,

maar grote gemeenten hebben bovenlokale voorzieningen en geven meer uit aan sport per inwoner. Marum zou meer of minder kunnen besteden aan sport, maar de gemeente vindt het huidige niveau passend bij de ambitie en mogelijkheden van de gemeente

Zelfwerkzaamheid is voor veel gemeenten noodzaak. De ervaring leert dat in stedelijk gebied dat moeilijker gaat dan in landelijk gebied. Marum kent een goede betrokkenheid en inzet van verenigingen. Die inzet is ook nodig, omdat anders de gemeentelijke uitgaven veel hoger zouden zijn of de kosten verhaald moeten worden via tarieven op de gebruikers. Beide situaties zijn niet aantrekkelijk.

Sommige gemeenten pleiten er voor om zoveel mogelijk af te stoten naar gebruikers. Dat komt tot uitdrukking in het privatiseren van buitensportcomplexen of gymnastieklokalen of sporthallen. Deze gemeenten trachten door overdracht van accommodaties en dus meer zelfwerkzaamheid van gebruikers een besparing voor de gemeente te realiseren. De praktijk in Nederland laat goede én slechte voorbeelden zien van privatisering van sportaccommodaties.

De meeste gemeenten hebben binnensportaccommodaties in eigendom en zijn verantwoordelijk voor de exploitatie. Sommige grote gemeenten hebben sporthallen overgedragen aan een grote binnensportvereniging (onder andere Haarlem, Dordrecht) die zelf voldoende uren hebben om een hal te vullen en te exploiteren. In Marum ligt dat niet voor de hand gelet op de schaalgrootte van de verenigingen. Er zijn ook gemeenten die de exploitatie van een sporthal overdragen aan een commerciële exploitant (zie Leek). Dat kan een optie zijn, maar de vraag is in hoeverre de gemeente invloed houdt op de toewijzing van uren en roosters en de capaciteit voor het bewegingsonderwijs (een taak die wettelijk aan gemeenten is opgedragen). Een commerciële exploitatie zal ook leiden tot meer beurzen en andere festiviteiten en dat moet ook mogelijk en wenselijk zijn (is sprake van concurrentie of van nieuwe activiteiten?). Wat betreft buitensportaccommodaties hebben de meeste gemeenten club- en kleedaccommodaties overgedragen aan verenigingen (met recht van opstal) en is de gemeente verantwoordelijk voor het cultuurtechnisch onderhoud en doen verenigingen ondersteunende werkzaamheden. Een beperkter aantal gemeenten heeft het cultuurtechnisch onderhoud geprivatiseerd, maar de ervaringen zijn zeker lang niet altijd positief op langere termijn.

4.3 Voorstel

1.
Het huidige sportbudget is het uitgangspunt voor de komende jaren. Dekking voor nieuw beleid of bijgesteld beleid moet verkregen worden vanuit ombuiging van de bestaande sportbegroting.
2.
De gemeente streeft een optimale gebruikssituatie van binnensport- en buitensportaccommodaties na. Indien zich mogelijkheden of verzoeken aandienen tot privatisering van accommodaties, dan zal de gemeente op dat moment de voor- en nadelen daarvan bekijken. Privatisering kan voor de gemeente dan een optie zijn als dat zowel voordelen oplevert voor de gemeente als voor gebruikers/verenigingen en er met andere woorden sprake is van een win-win situatie.
3.
De gemeente streeft naar zelfwerkzaamheid van verenigingen. De gemeente wil in de uitwerking van de nota een duidelijk overzicht wat betreft de werkzaamheden die verenigingen verrichten en de inzet van de gemeente. Verschillen in zelfwerkzaamheid zijn zeker mogelijk, maar de gemeente wil dat ook tot uitdrukking laten komen in tarieven. Budgettair wil de

gemeente daar geen voordeel uit halen, maar verenigingen die minder doen meer belasten en dat ten goede laten komen aan verenigingen met meer zelfwerkzaamheid.

Tabel 4.1 geeft een overzicht van taken voor buitensport. In deel 3 vindt een nadere uitwerking plaats. Daarbij bekijken we ook de werkzaamheden voor de binnensport.

Tabel 4.1 Onderscheid werkzaamheden buitensportaccommodaties

werkzaamheden direct van invloed op bespeelbaarheid		gemeente	verenigingen
maaïen	35x/jaar		
bemesten	5x/jaar		
grasvegen	2x/jaar		
prikrollen en diepverluchten	1x/jaar		
vertidrainbewerking/diepverluchtingsschudfrezen	1-2x/jaar		
doorzaaien	1x/jaar		
zodebezanden	2x/jaar		
onderhoud en controle drainage	-		
verticuteren	1x/jaar		
rollen	4x/jaar		
onkruidziekte- en ongediertebestrijding	-		
bereggen	5x/jaar (gemiddeld)		bij langdurige droogte
bezoden	-		
bladvegen	1x/jaar		
dressen en prikken op slechte gedeelten	2x/jaar		
wegwerken bespelingsschade	5x/jaar (gemiddeld)		
werkzaamheden indirect of niet van invloed op bespeelbaarheid			
bepalen bespeelbaarheid	40x/jaar		
onderhoud sloten	-		
onderhoud beplanting	3x/jaar		
kanten bijwerken en maaïen	2x/jaar		
herstellen en schoonhouden straatwerk	1x/jaar		
onderhoud verlichting	1x/jaar		
vuil verzamelen en afvoeren	3x/jaar		
herstellen van hekwerken	1x/jaar		
ballenvangers en doelen	1x/jaar		
klein onderhoud en schoonmaken gemeentelijke gebouwen	per seizoen		
speelklaar maken van velden / netten	40x/jaar		
uitzetten en aanbrengen belijning	40x/jaar		
terugleggen losgetrapte graszoden	direct na wedstrijden		
toezicht houden	dagelijks		

5. De tarieven

5.1 Inleiding

In de eerste fase van de sportnota is aangegeven dat de tarieven in Marum gebaseerd zijn op historische ontwikkelingen. De tarieven hebben geen relatie met de werkelijke onderhoudskosten. De tarieven zijn een tiental jaren niet verhoogd. Inmiddels zijn de tarieven voor de buitensport met ingang van 2005/2006 met 50% verhoogd.

5.2 Mogelijkheden

Landelijk zien we dat veel gemeenten hun tarievensystematiek aanpassen. Men wil een eerlijker stelsel (niet historisch bepaald) en een stelsel waarbij het tarief in relatie staat tot het gebruik en de kosten. Welk systeem (stelsel) een gemeente kiest is een vrije keuze van de gemeente. Veel gemeenten gaan uit van een bepaald percentage van de kosten. Sommige gemeenten gaan uit van een tarief per sporter en incidenteel komen andere stelsels voor. Kostendekkende tarieven komen nauwelijks voor, behoudens enkele takken van sport. Een tennishal is bijvoorbeeld kostendekkend te exploiteren.

Momenteel hanteert Marum de volgende tarieven:

Tabel 5.1 Tarieven Marum

gymnastieklokalen	€ 5 /uur verenigingen Marum
	€ 5 /uur overige gebruikers
sporthal De Holten	€ 24,40 per 3 delen per uur
voetbalveld per team	€ 64,46
korfbalveld per team	€ 33,00
buitenbad losse bezoeker volwassenen	€ 3,40
buitenbad losse bezoeker jeugd	€ 3,00

Het tarief voor een gymlokaal is met € 5 per uur laag, maar dat tarief is niet ongebruikelijk in het noorden van het land.

Wanneer we het tarief per voetbalteam omrekenen naar tarief per veld, dan komt men in Marum uit op € 340 tot € 440. Landelijk variëren tarieven voor velden van € 500 tot € 2000. Het tarief in Marum is ook na aanpassing nog wel laag. De exploitatiekosten voor een veld liggen op € 14.000 per jaar² en een huur van € 400 is 3% dekking van de kosten.

Tabel 5.2 Overzicht van kosten en baten in Marum

	lasten	baten	dekking
zwembad	€ 202.946	€ 25.695	13%
binnensport	€ 122.792	€ 5.055	4%
buitensport	€ 123.552	€ 2.665	2%

Er zijn vier mogelijkheden voor de tarieven.

1. De gemeente heeft de mogelijkheid om de tarieven en het stelsel ongemoeid te laten waarmee dus ook de huidige beperkingen in stand blijven.

² Het bedrag van € 14.000 is een landelijk kengetal. De exploitatiekosten liggen in Marum wel onder dit niveau, omdat niet alle werkzaamheden worden gedaan die onderhoudsbestekken voorschrijven, omdat verenigingen zelf werkzaamheden verrichten en de bespeling per veld soms minder intensief is.

2. Een tweede mogelijkheid is om vooral het stelsel (de berekeningsgrondslag) aan te passen zodat het tarief beter onderbouwd is en eerlijker is tussen verschillende gebruikers.
3. Een derde mogelijkheid is om zowel het stelsel als de tariefinkomsten aan te passen, waarbij een nader te bepalen verhoging van de tarieven plaatsvindt (waarbij de huurinkomsten worden afgezet tegen de werkelijke exploitatiekosten en niet het landelijke kengetal).
4. De vierde variant is aanpassing van het stelsel en verlaging van tarieven. Gelet op de al lage tarieven in Marum is dit geen waarschijnlijke optie, maar wel een keuzemogelijkheid.

5.3 Voorstel

1.
Verhogen van de tarieven is niet het uitgangspunt in de nieuwe sportnota. De gemeente sluit verhoging niet uit, maar het belangrijkste uitgangspunt is aanpassing van het huidige (historisch gegroeide) stelsel zodat er een duidelijke relatie is tussen het tarief dat men betaalt en de kosten voor de gemeente (nadruk ligt bij variant 2).

2.
Verder onderkent de gemeente dat niet van alle takken van sport hetzelfde dekkingpercentage kan worden verlangd. Zwemmen is in de regel duurder dan voetballen en een gelijk dekkingpercentage zou tot gevolg kunnen hebben dat sporten onbetaalbaar worden.

3.
In deel 3 van de nota wordt een nieuw stelsel en het dekkingpercentage (voor diverse sporten) voorgesteld. We nemen daarbij ook mee dat verenigingen met weinig zelfwerkzaamheid een hoger tarief krijgen dan verenigingen met veel zelfwerkzaamheid. Aanpassing van het stelsel hoeft zeker niet in één jaar plaats te vinden. Een geleidelijke invoering is het uitgangspunt.

Bij de uitwerking zullen we de consequenties per vereniging in beeld brengen, zodat de gemeente concreet de consequenties kan overzien.

6. De accommodatiebehoefte

6.1 Inleiding

De gemeente heeft drie typen sportaccommodaties: binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties en het zwembad. Het sportbudget van de gemeente wordt voor 86% besteed aan sportaccommodaties. Dat beeld is in andere gemeenten niet anders.

Dat geeft ook aan dat sportaccommodaties veel geld kosten. Rekening houdend met de wens om het sportbudget noch te verhogen noch te verlagen, vraagt dat om keuzes op het gebied van accommodaties. Lang niet alle verzoeken kan de gemeente honoreren en de kosten verhalen op de gebruiker is geen alternatief.

6.2 Mogelijkheden

Zwembad

Zwembaden hebben te maken met kostenstijgingen door toenemende wet- en regelgeving. Verder zien we landelijk dat veel stichtingsbesturen naast de wet- en regelgeving weinig professionele ondersteuning genieten (vrijwillige besturen). Behoud van het openluchtbad is een uitgangspunt in de sportnota. Het Collegeprogramma streeft naar optimalisatie van het zwembad (inclusief de sporthal). In 2005 is door de gemeenteraad een goedgekeurd meerjaren onderhoudsprogramma vastgesteld.

Binnensport

De gemeente beschikt over gymlokalen in Marum, De Wilp, Niebert en Boerakker en een sporthal in Marum. De gymzalen hebben vooral een functie voor het bewegingsonderwijs. Voor verenigingssport zijn gymzalen minder geschikt door de beperkte afmeting van de sportvloer en de hoogte. In deel 1 is geconstateerd dat de bezetting van de sporthal niet optimaal is, de inventaris is verouderd en de douches zijn niet aangepast. Voor de sporthal is recent (2005) een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Het gymlokaal in Marum heeft veel onderhoud nodig (sportvloer, materialen, douches). Bekeken moet worden in hoeverre het gymlokaal in Marum nodig is of de sporthal de uren van het gymlokaal kan opvangen. Of de gymzaal in Niebert gerenoveerd gaat worden is afhankelijk van het wel of niet realiseren van een brede school. Op korte termijn verwacht de gemeente hierover meer duidelijkheid (separate studie).

Buitensport

De sportvelden zijn goed onderhouden. Er is geen achterstallig onderhoud behoudens enkele oudere velden die renovatie behoeven. In Niebert en Boerakker is sprake van een overschot aan wedstrijd velden (+2). In Nuis, Noordwijk en Marum (voetbal en korfbal samen) is het aanbod afgestemd op de behoefte. Qua trainingscapaciteit is het aanbod afgestemd op de behoefte, vooropgesteld dat de kwaliteit in orde is.

Alle sportparken hebben op basis van de oude normering (VNG ingestemd) genoeg kleedkamers. Op basis van nieuwe normering komen SVMH Niebert en SV Marum beide twee kleedkamers tekort. De VNG heeft niet met deze nieuwe normen ingestemd.

De gemeente heeft een verzoek gekregen van de korfbalvereniging voor aanpassing van het sportpark in verband met (volgens de vereniging) een tekort aan kleedruimte en wedstrijdcapaciteit.

Kunstgras wordt in Nederland meer en meer toegepast. Vooral bij hockey is kunstgras gebruikelijk. Bij korfbal zien we ook een toename, ook in combinatie met hockey (dubbele bespeeling). Bij voetbal is de ontwikkeling minder sterk. Dat heeft te maken met de kosten en de noodzaak. Een kunstgrasvoetbalveld heeft een jaarlijkse exploitatielast van circa € 40.000 per jaar (zonder grondverwervingskosten en btw). Bij een gewoon natuurgrasveld zijn de

exploitatiekosten circa € 14.000 (landelijke kengetallen), dus ruim lager. Kunstgras maakt een hogere bespeling mogelijk, in beginsel is die alleen organisatorisch begrensd (hoeveel teams kan ik laten spelen op een zaterdag en hoeveel teams kunnen er op trainen?). Omzetten van natuurgrasvelden in kunstgras gebeurt vooral als men natuurgrasvelden kan afstoten (en herontwikkelen voor bijvoorbeeld woningbouw ter financiering van het kunstgras), en de bespeling op het kunstgrasveld sterk intensificeert.

Tabel 6.1 Landelijke kengetallen (bron: Grontmij)

	speeluren per jaar	investering aanleg x €1000	afschrijving jaren	onderhoud per jaar x € 1000	exploitatie- last/jaar x €1000	kosten /speeluur
Natuurveld	250	90	25	10	14	54
WeTra	400	150	20	13	21	51
Wetra+	800	350	20	15	33	41
Kunstgras	1200	400	12	7	40	34

6.3 Voorstel

1.
De gemeente beziet de capaciteit voor buitensport voor de totale gemeente. Een tekort op het een sportpark betekent niet automatisch een noodzaak tot uitbreiding. Overschot (leegstand) dient zoveel mogelijk te worden benut alvorens de gemeente nieuwe investeringen aangaat.
2.
Uitgangspunt voor de gemeente zijn de VNG-normen. De gemeente wil de normen van bonden niet bij voorbaat buiten werking stellen, echter sportbonden leggen wel normen op maar zorgen niet voor de financiering daarvan. Per situatie zal de gemeente de redelijkheid bekijken en een afweging maken.
3.
De gemeente Marum heeft een aantal nieuwbouwlocaties. De Holten III voorziet in 120 woningen. We verwachten dat de bevolking in beperkte mate zal groeien, echter niet zodanig dat de huidige sportvoorzieningen uitbreiding behoeven. De sportdeelname ligt landelijk op ongeveer 65%. Dat betekent dat tweederde van de bevolking het afgelopen jaar aan sport heeft gedaan. Eenderde van de bevolking van 6 tot 79 jaar is lid van een of meer sportverenigingen. De andere groep (ruwweg ook eenderde sport via sportscholen/maneges e.d. of ongebonden). Bij 120 woningen moet men rekening houden met 250 tot 300 inwoners. Als eenderde lid is van een sportvereniging dan hebben we het over 80 tot 100 inwoners. Lokaal zal de behoefte in de kern Marum groter zijn dan in andere kernen, maar de huidige voorzieningen gemeentebreed zijn voldoende om de behoefte op te vangen.
4.
Kunstgras bij voetbal is alleen een optie wanneer dat voordelen oplevert voor verenigingen en gemeente. De kansen voor voetbal lijken voorsnag niet opportuun.
5.
Voor tennis is de deel 1 van de nota de mogelijkheid open gelaten voor uitbreiding van het tenniscomplex in Marum. Het complex heeft thans drie kunstgrasbanen met verlichting. De KNLTB hanteert als norm 80 tot 100 leden per baan. De vereniging heeft 204 leden. De huidige capaciteit (240 tot 300) lijkt toereikend, maar de vereniging verwacht groei van leden

en op termijn behoefte te hebben aan een extra baan. In deel 3 zal de behoefte nader bekeken moeten worden (en de financiële consequenties).

6.

De korfbalvereniging heeft drie varianten voorgesteld voor aanpassing van het sportpark. In deel 3 van de nota zal worden ingegaan op de problematiek, de opbrengsten en de kosten van de drie varianten.

7.

Een werkgroep heeft zich gebogen over optimalisatie van de exploitatie van het zwembad, maar deze werkgroep is momenteel niet actief. In deel 3 is duidelijkheid gewenst welke mogelijkheden er zijn om de exploitatie te verbeteren. De bevindingen van de werkgroep zullen we daarbij betrekken. Verbeteren van de exploitatie zou wellicht kunnen plaatsvinden door middel van een meer actieve bedrijfsvoering, weergegelateerde openstelling en verlaging personeelskosten, verhoging horeca-inkomsten, verhoging entree-inkomsten.

8.

Binnen de budgettaire en wettelijke mogelijkheden streeft de gemeente naar voldoende en kwalitatief goede binnensportaccommodaties. Het aanpassen/moderniseren van alle bestaande binnensportaccommodaties is waarschijnlijk niet mogelijk bij de huidige budgettaire middelen. De gemeente wil drie zaken in deel 3 bekijken.

Ten eerste wat het betekent om de huidige binnensportaccommodaties aan te passen aan de eisen van deze tijd.

Daarnaast willen we in deel 3 duidelijkheid geven of het mogelijk is om het gebruik van de gymzaal onder te brengen in de sporthal.

En als derde is duidelijkheid gewenst over de gymvoorziening in Niebert in relatie tot het al dan niet realiseren van een brede school in Nuis.

7. Het gemeentelijke subsidie- en sportstimuleringsbeleid

7.1 Inleiding

Op dit moment kent de gemeente Marum twee subsidiemogelijkheden voor de sport:

- een subsidie voor sportevenementen;
- een subsidie voor jeugdsportactiviteiten.

Jaarlijks is een budget beschikbaar van € 1.500 voor het subsidiëren van sportevenementen. Voor jeugdsportactiviteiten is een budget beschikbaar van € 9.000. In deel 1 van de sportnota is de wens uitgesproken om de beleidsregels subsidiëring sport- en welzijnsactiviteiten te herzien c.q. aan te scherpen.

Daarvoor zijn verschillende redenen.

De huidige subsidieregelingen bieden geen mogelijkheid om beleid te sturen of te stimuleren en de effectiviteit is wat betreft de jeugdledensubsidie ongewis.

Verder is er geen vrij besteedbaar werkbudget, waardoor de gemeente niet kan anticiperen op verzoeken of ontwikkelingen die zich in de loop van het jaar aandienen.

De grondslag van de huidige jeugdsportsubsidie:

- a. een vast bedrag per lid (€ 0,45)
- b. een vast bedrag per vereniging (€ 45,38)
- c. 10% de contributieopbrengst (tot een max. van € 226,89)
- d. 10% van de kosten van bevoegde leiding (tot een max. € 226,89)

Wat betreft sportstimulering en verenigingsondersteuning doet Marum mee aan de breedtesportimpuls. Door deze regeling bestaan er verschillende projecten in Marum voor sportstimulering en verenigingsondersteuning. De breedtesportimpuls heeft een looptijd van zes jaar (2002-2007). Via de landelijke subsidieregeling Buurt-Onderwijs-Sport (BOS-impuls) kan Marum voor vier jaar een vervolg geven aan sportstimulering.

7.2 Mogelijkheden

7.2.1 Subsidies

Aanpassing van sportsubsidies is een discussie die zeker niet alleen in Marum plaatsvindt. In veel gemeenten is sprake van aanpassing van subsidieregelingen.

Sommige gemeenten zijn overgegaan tot afschaffing van sportsubsidies als bezuiniging of omdat men van mening is dat het te weinig sturing biedt op het gewenste beleid. Als het niet te doen is voor bezuiniging wordt het vrijkomende budget op een andere wijze besteed aan de sport.

De meest voorkomende ontwikkeling is dat gemeenten hun subsidies meer inrichten op hetgeen men beleidsmatig nastreeft (meer output/outcome gericht). Subsidies voor jeugdleden verdwijnen in de verenigingsexploitatie en men kan er moeilijk het sportbeleid mee beïnvloeden.

In enkele gemeenten koppelt men sportsubsidies naar draagkracht of doelgroep. Hoewel de achtergrond alleszins redelijk is, blijkt in de praktijk dergelijke stelsels zeer bewerkelijk in de uitvoering.

7.2.2 Sportstimulering en verenigingsondersteuning

Het sportbeleid van Marum was lange tijd vooral gericht op accommodaties met een klein budget voor jeugdledensubsidie en activiteiten. Sinds 2002 zijn de activiteiten op het gebied van sportstimulering en verenigingsondersteuning verruimd. In eerste instantie door de breedtesportimpuls (2002-2007), daarna via het project Groninger Sport Model en van 2007 tot en met 2010 via het BOS-project (Buurt-Onderwijs-Sport).

Via de breedtesportimpuls zijn de volgende projecten in uitvoering genomen:

Tabel 7.1 Projecten breedtesportimpuls Marum

doelgroep	omschrijving
Jeugd in de basisschool-leeftijd:	deelproject "Wat jeugd beweegt in de gemeente Marum, een onderzoek naar sportparticipatie; deelproject "Kies voor Hart en Sport", stimulering sportdeelname, leden-behoud.
Jeugd voortgezet onderwijs, 12 tot en met 18 jaar:	deelproject "Kies je Sport", kennismakingsaanbod; deelproject "Summernightgames", activiteit georganiseerd voor en door jeugd uit alle dorpen van de gemeente(sportstimulering).
Verenigingen	Verenigingsondersteuning Organisatie van diverse cursussen en thema-avond op het gebied van wet- en regelgeving, blessurepreventie, sponsoring etc.

Kennismakingsprojecten voor sport in de basisschool kunnen zich verheugen in een grote belangstelling. Uit landelijk onderzoek³ is nu wel bekend dat het succes niet moet worden afgeleid van de deelname. Ongeveer 80% van de deelnemers is al sportief actief (en dat is niet de doelgroep die men voor ogen heeft). De doorstroming naar verenigingen varieert van 8% tot 20%, maar het grootste deel van deze kinderen is ook sportief actief (een tweede lidmaatschap of lidmaatschap A inwisselen voor lidmaatschap B). Kennismakingslessen in het voortgezet onderwijs hebben een duidelijk lager rendement.

Verenigingsondersteuning heeft bij 60% van de verenigingen een positieve bijdrage aan het oplossen van het probleem bij 40% is er geen enkele bijdrage). Langere ondersteuningstrajecten hebben in de regel meer resultaat dan kortstondige ondersteuningstrajecten. De ervaring in Marum en andere gemeenten is dat de interesse bij verenigingen lang niet altijd groot is. Een bestuur heeft zijn handen vol aan de dagelijkse gang van zaken. Daarmee willen we zeker niet pleiten voor het afschaffen van verenigingsondersteuning. Een van de prioriteiten daarbij is het verbeteren van het vrijwilligersprobleem.

Groninger Sport Model

Het Groninger Sport Model gaat uit van meer sport op/bij school én meer aandacht voor een gezonde leefstijl op school. Na een pilot-project van twee jaar in Boerakker op twee scholen zijn er het afgelopen schooljaar nog eens drie scholen bijgekomen die meedoen aan het GSM project (de school in Noordwijk en de beide scholen in Marum). De activiteiten in dit project worden voortgezet via de BOS-impuls (Buurt Onderwijs Sport).

BOS-impuls (Buurt Onderwijs Sport).

De tijdelijke stimuleringsregeling Buurt, Onderwijs en Sport, de zogenaamde BOS-impuls, ondersteunt de gemeente bij haar aanpak van achterstanden bij jeugdigen in de leeftijd 4 tot 19 jaar. Deze achterstanden kunnen zich voordoen op het gebied van gezondheid, welzijn,

³ Evaluatie breedtesportimpuls, 2 meting. VWS/Marktplan Adviesgroep 2004. Zie ook Naar een landelijke sporttienrittenkaart? VWS/Marktplan 2005.

onderwijs, opvoeding, sport of bewegen. Het ministerie van VWS heeft recentelijk de aanvraag van Marum goedgekeurd. Het project houdt in:

- meer aandacht voor gezondheid op scholen;
- uitbreiding van uren bewegingsonderwijs;
- clinics door sportaanbieders en sportbonden;
- recreatieve spelmiddagen;
- kennismakingscursussen bij sportverenigingen;
- Summernightgames (jaarlijkse activiteit);
- organisatie van sportactiviteiten voor 12-18 jarigen (2x/maand);
- opstellen schoolgezondheidsbeleid;
- jeugdvriendelijk maken van sportverenigingen.

7.3 Voorstel

1.
De gemeente is voorstander van aanpassing van de sportsubsidies, zodanig dat de subsidie het gewenste sportbeleid stimuleert (meer output/outcome gericht).
2.
Ieder alternatief voor de huidige subsidieregeling moet eenvoudig zijn voor gemeente en gebruikers. De verenigingen ontvangen betrekkelijk kleine bedragen en de gemeente wil verenigingen niet onnodig belasten. Dat geldt ook voor de eigen organisatie.
3.
Bij beëindiging van de BOS-impuls na 2009 wil de gemeente sportstimuleringsprojecten voortzetten. Dat vraagt om een structureel jaarlijks budget in plaats van de projectfinanciering van de breedtesportimpuls (2002-2007) en de BOS-impuls (2007-2009). De hoogte van dat budget is afhankelijk van eventuele cofinancieringsbijdragen van de provincie, maar het uitgangspunt is dat de gemeente de succesvolle initiatieven wil continueren.
4.
De gemeente is voorstander van een sterke relatie van sport en school. Via het basisonderwijs worden nagenoeg alle kinderen van 4 tot 12 jaar bereikt, gedurende een groot deel van hun kinderjaren. Het projectplan voor de BOS-impuls past prima bij deze keuze.
5.
Bij de uitvoering van het BOS-project wordt medewerking gevraagd van lokale sportaanbieders – vaak verenigingen. Bij de uitwerking van de nota (deel 3) bekijken we in hoeverre actieve verenigingen gesteund kunnen worden met een financiële bijdrage. Wellicht is het mogelijk de jeugdsportsubsidie hiervoor te gebruiken. Het is mogelijk dat verenigingen moeite hebben om vrijwillig kader vrij te maken voor kennismakingslessen. Bekeken moet worden in hoeverre verenigingen die daarmee moeite hebben op een andere wijze een bijdrage kunnen geven aan het BOS-project.
6.
De gemeente heeft voordeel van samenwerking met het Huis voor de Sport Groningen. De provincie heeft voor zowel de breedtesportimpuls als de BOS-impuls een financiële bijdrage geleverd. Ook voorziet het Huis van de Sport in een kenniscentrum, hetgeen voor kleine Groningse gemeenten een nuttige aanvulling is.
Wel vindt de gemeente het belangrijk oog te houden voor de effecten. We zijn ons bewust dat het stimuleren van niet actieven tot structureel meer bewegen veel tijd en inzet vergt. Bij toekomstig sportstimuleringsbeleid hecht de gemeente aan de volgende uitgangspunten.
 - Benut de inzet van personeelskosten vooral voor “handen en voeten aan het bed”, dus in sporttermen organisatie en begeleiding van activiteiten en niet voor overhead.

- De gemeente geeft de voorkeur aan enkele projecten die zich hebben bewezen, dan verdeling van het budget over een groot aantal activiteiten (met versnippering tot gevolg). Verandering vraagt een duurzame inzet en de gemeente is terughoudend in een opzet met (veel) losse activiteiten.
- De sport is gebaat bij enthousiasme bij en promotie van projecten. Tegelijk heeft het gemeentebestuur ook belang bij objectieve informatie over de voortgang en de effecten. Beide hoeven elkaar niet uit te sluiten.

8. Samenvatting missie en voorstellen

8.1 Samenvatting missie

Sport is voor Marum belangrijk: het is goed voor ontspanning en leuk om te doen, maar sport draagt ook bij aan een gezonde leefstijl en aan sociale contacten en vorming. De sport in Marum kan alleen floreren bij een gezamenlijke inzet: van gemeente en verenigingsleven en inwoners. De gemeente stimuleert breedtesport (geen topsport) binnen haar mogelijkheden en vooral de verenigingssport. Zelfwerkzaamheid bij verenigingen is ontzettend belangrijk, omdat de sport anders onbetaalbaar wordt. Speciale aandacht heeft de gemeente voor jongeren.

8.2 Voorstel hoofdlijnen sportbeleid

In verschillende hoofdstukken zijn op hoofdlijnen beleidsvoorstellen gedaan. Deze zijn hierna samengevat weergegeven.

Rolverdeling gemeente en gebruikers

1.
Het huidige sportbudget is het uitgangspunt voor de komende jaren. Dekking voor nieuw beleid of bijgesteld beleid moet verkregen worden vanuit ombuiging van de bestaande sportbegroting.
2.
In geval van mogelijkheden of verzoeken tot privatisering van sportaccommodaties, kan dat voor de gemeente een optie zijn als dat zowel voordelen oplevert voor de gemeente als voor gebruikers/verenigingen (win-win situatie).
3.
De gemeente streeft naar zelfwerkzaamheid van verenigingen. De gemeente wil in de uitwerking van de nota een duidelijk overzicht wat betreft de werkzaamheden die verenigingen verrichten en de inzet van de gemeente. Verschillen in zelfwerkzaamheid zijn zeker mogelijk, maar de gemeente wil dat ook tot uitdrukking laten komen in tarieven. Budgettair wil de gemeente daar geen voordeel uit halen, maar verenigingen die minder doen meer belasten en dat ten goede laten komen aan verenigingen met meer zelfwerkzaamheid.

Tarieven

1.
Verhogen van de tarieven is niet het uitgangspunt in de nieuwe sportnota. De gemeente sluit verhoging niet uit, maar het belangrijkste uitgangspunt is aanpassing van het huidige (historisch gegroeide) stelsel zodat er een duidelijke relatie is tussen het tarief dat men betaalt en de kosten voor de gemeente.
2.
Verder onderkent de gemeente dat niet van alle takken van sport hetzelfde dekkingspercentage kan worden verlangd.
3.
In deel 3 van de nota wordt een nieuw stelsel en het dekkingspercentage (voor diverse sporten) voorgesteld. We nemen daarbij ook mee dat verenigingen met weinig zelfwerkzaamheid een hoger tarief krijgen dan verenigingen met veel zelfwerkzaamheid. Aanpassing van het stelsel hoeft zeker niet in één jaar plaats te vinden. Een geleidelijke invoering is het uitgangspunt.

De accommodatiebehoefte

1.
De gemeente bezielt de capaciteit voor buitensport voor de totale gemeente. Een tekort op het een sportpark betekent niet automatisch een noodzaak tot uitbreiding. Overschot (leegstand) dient zoveel mogelijk te worden benut alvorens de gemeente nieuwe investeringen aangaat.
2.
Uitgangspunt voor de gemeente zijn de VNG-normen. De gemeente wil de normen van bonden niet bij voorbaat buiten werking stellen, maar sportbonden leggen wel normen op maar zorgen niet voor de financiering daarvan. Per situatie zal de gemeente de redelijkheid bekijken en een afweging maken.
3.
De gemeente Marum heeft een aantal nieuwbouwlocaties. De huidige voorzieningen (gemeentebreed) zijn voldoende om de behoefte op te vangen.
4.
Kunstgras bij voetbal is alleen een optie wanneer dat voordelen oplevert voor verenigingen en gemeente. De kansen voor voetbal lijken vooralsnog niet opportuun.
5.
Voor tennis lijkt de huidige capaciteit toereikend, maar dit zal in deel 3 nader worden getoetst.
6.
De korfbalvereniging heeft drie varianten voorgesteld voor aanpassing van het sportpark. In deel 3 van de nota zal worden ingegaan op de problematiek, de opbrengsten en de kosten van de drie varianten.
7.
Verbeteren van de zwembadexploitatie zou wellicht kunnen plaatsvinden door middel van een meer actieve bedrijfsvoering, weerge-relateerde openstelling en verlaging personeelskosten, verhoging horeca-inkomsten of verhoging van entree-inkomsten. In deel 3 is duidelijkheid gewenst welke mogelijkheden er zijn om de exploitatie te verbeteren.
8.
Binnen de budgettaire en wettelijke mogelijkheden streeft de gemeente naar voldoende en kwalitatief goede binnensportaccommodaties. De gemeente wil drie zaken nader bekijken. Ten eerste wat het betekent om de huidige binnensportaccommodaties aan te passen aan de eisen van deze tijd. Daarnaast willen we duidelijkheid geven of het mogelijk is om het gebruik van de gymzaal onder te brengen in de sporthal. En als derde is duidelijkheid gewenst over de gymvoorziening in Niebert in relatie tot het al dan niet realiseren van een brede school in Nuis.

Subsidie- en sportstimuleringsbeleid

1.
De gemeente is voorstander van aanpassing van de sportsubsidies, zodanig dat de subsidie het gewenste sportbeleid stimuleert (meer output/outcome gericht).

2.

Ieder alternatief voor de huidige subsidieregeling moet eenvoudig zijn voor gemeente en gebruikers.

3.

Bij beëindiging van de BOS-impuls na 2009 wil de gemeente sportstimuleringsprojecten voortzetten. Dat vraagt om een structureel jaarlijks budget in plaats van de projectfinanciering van de breedtesportimpuls (2002-2007) en de BOS-impuls (2007-2009).

4.

De gemeente is voorstander van een sterke relatie van sport en school. Het projectplan voor de BOS-impuls past prima bij deze keuze.

5.

Bij de uitvoering van het BOS-project wordt medewerking gevraagd van lokale sportaanbieders – vaak verenigingen. Bij de uitwerking van de nota (deel 3) bekijken in hoeverre actieve verenigingen gesteund kunnen worden met een financiële bijdrage.

6.

De gemeente hecht aan samenwerking met het Huis voor de Sport Groningen.

Bij toekomstig sportstimuleringsbeleid hecht de gemeente aan de volgende uitgangspunten.

- Benut de inzet van personeelskosten vooral voor organisatie en begeleiding van activiteiten en niet voor overhead.
- De gemeente geeft de voorkeur aan enkele projecten die zich hebben bewezen, dan verdeling van het budget over een groot aantal activiteiten.
- Het gemeentebestuur heeft belang bij objectieve informatie over de voortgang en de effecten.